

Naturavdelningen
Anders Bergström
Jennie Niesel

Anteckningar våtmarksmöte 20180202

Naturvårdsverket genomförde samma dag ett våtmarkswebbinarium. Material från detta ska enligt uppgift publiceras på [Naturvårdsverkets webbplats](#) om våtmarker.

Gult= under utredning

Jennie Niesel höll en kort presentation om läget vad gäller våtmarkssatsningen inom LONA. Presentationen bifogas dessa anteckningar.

Naturvårdsverket gick ut med ytterligare ansökningsdatum i sin presentation under förmiddagens våtmarksmöte med kommunerna. Förutom 10/4 finns nu även 1/10 2018 (samt 1/12 2019).

Det finns olika åtgärder förinlagda i testversionen av Lona-registret, inte bara anläggning av våtmarker. Förhoppningsvis hänger de med till skarpa versionen inför 1/3 när ansökningarna kan börja läggas in.

Fråga - Går det att få 90 % för alla olika åtgärder? Svar: Ja.

Fråga - Går det att räkna med redan påbörjade våtmarksåtgärder? Svar:

Enligt vår tolkning av LONA-förordningen så får man räkna tiden som medfinansiering, men får inget bidrag för den. Vi väntar på svar från Naturvårdsverket kring hur vi ska hantera fall när konsultfirmorna sitter på den bästa kunskapen för att ta fram ansökningar.

I ordinarie LONA saknas bidragstak och vi hoppas att detta hänger med in i våtmarks-LONA. I våtmarksstödet inom LBU finns bidragstak.

Genomgång av skillnader mellan olika bidrag, ex. LONA, LOVA och Landsbygdsprogrammet. Se presentation för övergripande jämförelse. Se mer detaljerad sammanställning på [LONA-webben](#).

Fråga – Går det att få bidrag för skötsel av våtmarkerna genom LONA-bidraget? Finns exempel på dammar som anlagts av kommunen men vars skötsel sedan nedprioriteras. Svar: Nej det går inte i LONA. Det finns ett bidrag inom LBU som riktar sig till anlagda och restaurerade våtmarker. Ett krav är att våtmarken uppfyller de krav som ställs på en miljöinvestering enligt [SJVFS 2016:19 4 kap 151-155§§](#) kan Länsstyrelsen betala ut miljöersättning för skötsel av våtmark och dammar. Man behöver samtidigt ingå ett 5-årigt skötselåtagande.

Våtmarken ska också kräva skötsel och vara restaurerad/anlagd för något av dessa syften:

- bibehålla en effektiv näringsretention samt hindra den från att växa igen, samt
- förstärka och bibehålla biologisk mångfald.

Fråga – Blir det någon extra ansökan inom LOVA 2018? Svar: Ja, men datum är inte fastställt ännu, det blir enligt uppgift någon gång i vår. **Vi väntar på datum och får återkomma där.** Information publiceras också på [LOVA-webben](#).

Genomgång av Länsstyrelsens organisation och arbete för att stötta våtmarkssatsningen. Rekrytering pågår av våtmarkssamordnare och våtmarksgrupp. Underlag finns delvis framtaget.

Påtalades behov av våtmarkssamordnare vid Länsstyrelsen. Svar: På gång.
Fråga - Går det att söka för projekt som inte är riktat mot grundvattenbildning? Svar: Ja.

Diskussion om att söka medel från både LONA och landsbygdsprogrammet. Det är upp till sökande att avgöra om de vill lägga tid på flera ansökningar. Projekten behöver ha separata budgetar så i praktiken krävs olika ansökningar.

Framfördes efterfrågan om kartsikt från Länsstyrelsen som visar lämpliga områden för anläggning av våtmarker. Detta skulle underlätta för kommunerna att planera våtmarksprojekt. Länsstyrelsen undersöker möjligheterna att ta fram en webbaserad lösning. Får återkomma där. I nuläget får vi hänvisa till information på vår webbplats om våtmarker. Se under rubriken *Våtmarksinfo på webben* nedan.

Kommunerna har en viktig roll

I att hjälpa lokala aktörer med ansökan och likviditet och att göra åtgärder på egen mark. Topografiska kartor och Lantmäteriets höjdmödel är kopplade till licens i väntan på fler publika skikt och eventuell extern webb-lösning på Länsstyrelsens webbplats.

Exempel på planeringsunderlag

Se i övrigt dokumentet Planeringsunderlag på [LONA-webben](#).

Rapporter i Länsstyrelsens rapportdatabas

[Rapport 2014:40 - Regional handlingsplan för klimatanpassning](#)

[Rapport 2016:34 - Åtgärder mot höga flöden i Skee Strömstads kommun](#)

Underlag ute på remiss (rapporter ska publiceras)

Klimatanpassningsprojekt: Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen visar i rapport kommuner på olika sätt att minska risken för översvämning på ett naturanpassat sätt. Svårigheter visas och arbetsätt föreslås för att komma framåt i processen. Åtgärder som rätt utförda minskar risken för översvämning på ett naturanpassat sätt kan exempelvis vara anläggning av våtmarker och fördämningar i diken samt

åtgärder i svämplan, återmeandring av diken och uppsamling av ytavrinning. Rapporten är ute på extern remiss nu och ska vara publicerad som pdf-rapport 1/3. I nuläget har vi rapport [2016:34](#) från pilotprojektet. Se ovan. Här anges att åtgärder kan göras där befintliga naturvärden idag saknas. Hänvisar till GIS-skikt för att kolla av olika samhällsintressen. Kontakt: Anita Bergstedt-Söderström (Länsstyrelsens Naturavdelning). Kan användas som stöd vid första ansökningstillfället 10 april 2018.

Grön Infrastruktur: Två kartor för våtmarker har tagits fram. En visar lämpliga platser att anlägga eller restaurera våtmarker sett till klimat, grundvattentillrinning och näringsretention. På samma karta ses invallad åkermark, försvunna våtmarker i sänkor på organogen mark, försvunna våtmarker i sänkor och avslutad torvtäkt. Den andra kartan visar täthetsanalys av värdekärnor över befintliga våtmarker. Tanken är att kommunerna ska kunna dra nytta av kartmaterial som kommer fram inom GI och att skikten så småningom ska bli tillgängliga. Först ska handlingsplanen (innehåller mer än våtmarker) skickas ut på remiss internt (i mars) och april/maj (externt). Kontakt: Maria Thordarson och Johan Dahlberg (Länsstyrelsens Naturavdelning). Missas vid första ansökningstillfället 10 april 2018. Kartdatat i våtmarksdelen baseras delvis på klimatdata och är enligt uppgift svår att zooma ner på kommunnivå.

Våtmarksinfo på webben

[Anlägga våtmark](#)
[Vägledning för anmälan](#)
[Tips och råd](#)
[Goda exempel](#)

Bidragsinfo på webben

[LONA våtmarker \(Naturvårdsverket\)](#)
[LONA våtmarker \(Länsstyrelsen\)](#)
[Stöd till miljöinvesteringar inom LBU \(bl.a. anlägga dammar och våtmarker\)](#)
[Miljöersättningar inom LBU \(bl.a. skötsel av våtmarker\)](#)
[LOVA-bidraget](#)
[Stöd och bidrag till åtgärder för att nå miljömålen](#)

Bilagor

Presentation från Länsstyrelsens infomöte om våtmarkssatsningen 20180202 (pdf)

Regeringens våtmarkssatsning 2018-2020

- 200 Mkr årligen 2018-2020
- Under 2018 kommer bidrag att kunna ges till länsstyrelserna och kommunerna för åtgärder och förberedelsearbeten. **Sen då?**
- Projekten ska bidra till att nå generationsmålet och miljökvalitetsmålen.
- Max 90% i bidrag från NVV för restaurering och anläggande av våtmarker i syfte att:

SYFTEN (2 huvudsyften)

1. stärka landskapets förmåga att hålla kvar vatten och balansera vattenflöden,
 2. förbättra grundvattenbildningen,
- Men även ge
- förbättrad vattenkvalitet,
 - öka den biologiska mångfalden,
 - minska klimatpåverkan,
 - anpassningar till ett förändrat klimat.

Regeringens våtmarkssatsning 2018-2020

Bidrag kommer också kunna ges till:

- kunskapsuppbyggnad,
- framtagande av underlag eller
- annat förberedelsearbete inför restaurering eller anläggande av våtmarker.

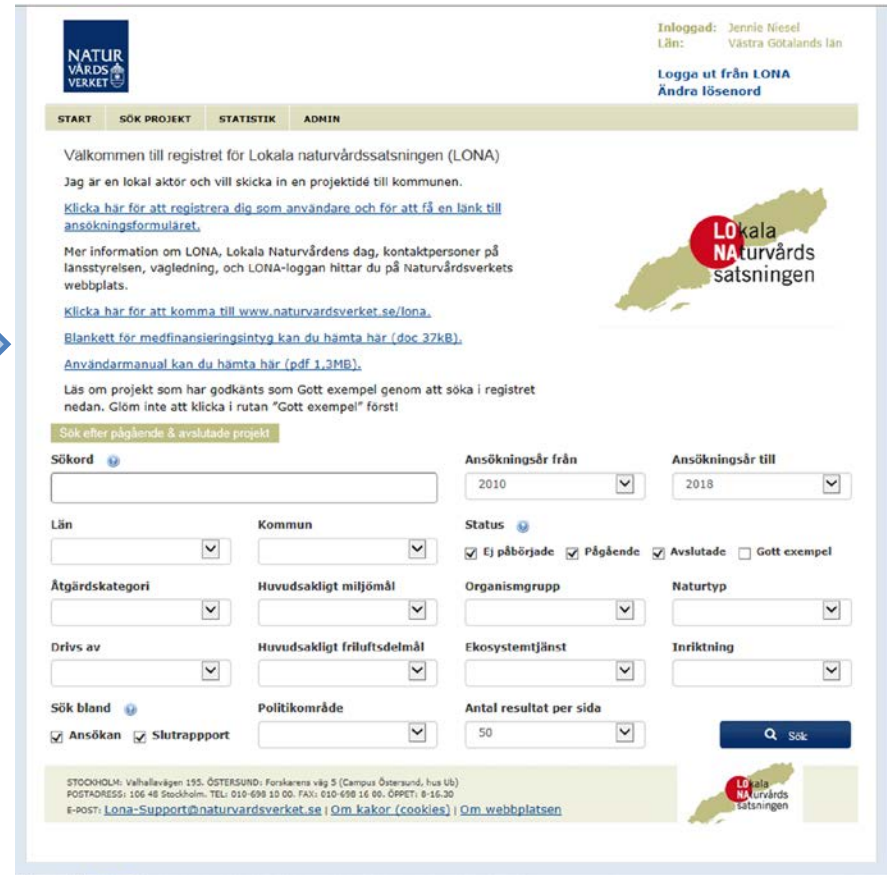
Åtgärds-kategorier enligt Förordning (2003:598, 2017:1340) 1§

- 7. restaurering och anläggande av våtmarker i syfte att stärka landskapets egen förmåga att hålla kvar och balansera vattenflöden eller öka tillskottet till grundvattnet, för att till exempel bidra till förutsättningar för en förbättrad vattenförsörjning, eller
- 8. kunskapsuppbyggnad, framtagande av underlag eller annat förberedelsearbete inför restaurering eller anläggande av våtmarker enligt 7. Förordning (2017:1340).

LONA-Våtmarker 2018-2020

- Upp till 90% av totala kostnaden.
- Ansökningstillfällena 2018: 10/4 , och 1/10, 2019: 1/12
- Ansökan görs i LONA-registret <http://lona.naturvardsverket.se/>
- Alla manualer, vägledningar och mallar som behövs för ansökan finns på [Naturvårdsverkets LONA-sida](#) revideringsarbete pågår
- Naturvårdsverkets info om våtmarker finns [här](#).

NATURVÅRDSVERKET

Inloggad: Jennie Niesel
Län: Västra Götalands län

Logga ut från LONA
Ändra lösenord

START SÖK PROJEKT STATISTIK ADMIN

Välkommen till registret för Lokala naturvårdssatsningen (LONA)
Jag är en lokal aktör och vill skicka in en projektidé till kommunen.
[Klicka här för att registrera dig som användare och för att få en länk till ansökningsskema](#).

Mer information om LONA, Lokala Naturvårdens dag, kontaktpersoner på länsstyrelsen, vägledning, och LONA-loggan hittar du på Naturvårdsverkets webbplats.
[Klicka här för att komma till www.naturvardsverket.se/lona](#).
[Blankett för medfinansieringentyg kan du hämta här \(doc 37kB\)](#).
[Användarmanual kan du hämta här \(pdf 1,3MB\)](#).

Läs om projekt som har godkänts som Gott exempel genom att söka i registret nedan. Glöm inte att klicka i rutan "Gott exempel" först!

Sök efter pågående & avslutade projekt

Sökord

Ansökningsår från Ansökningsår till

Län Kommun

Status Ej påbörjade Pågående Avslutade Gott exempel

Åtgärdskategori Huvudsakligt miljömål

Organismgrupp Naturtyp

Drivs av Huvudsakligt friluftsdelmål

Ekosystemtjänst Inriktning

Sök bland Ansökan Slutrapport

Politikområde

Antal resultat per sida

STOCKHOLM: Vahelavägen 155, ÖSTERSUND: Forskerens väg 5 (Campus Östersund, hus 1b)
POSTADRESS: 106 48 Stockholm, TEL: 010-698 10 00, FAX: 010-698 14 00, ÖPPET: 8-16:30
E-POST: Lona-Support@naturvardsverket.se | [Om kakor \(cookies\)](#) | [Om webbplatsen](#)

Lokala Naturvårdssatsningen

Detaljbild från LONA-registret (test)

Detaljer för åtgärd

*=obligatorisk uppgift

Åtgärd / Metod / Planerat resultat*

Period:*

2018-01-01 - 2020-12-31

Åtgärdskategori*

07-Våtmarksprojekt - genomföra restaurering och anläggning

Huvudsakligt
miljömål *

?

Naturtyp*

?

Ekosystemtjänst*

Total
kostnad *

?

Värde
ideellt
arbete

?

Åtgärdstyp*

- 76-Borttagning av anläggningar/vandringshinder
- 77-Borttagning av vegetation (t.ex. röjning/fräsning)
- 78-Igenläggning och/eller dämning av diken
- 79-Skapa dammar/småvatten/våtmark
- 80-Skapa skydds-zoner för näringsretention
- 81-Skapa tvåstegsdiken
- 82-Stödjande åtgärder för rödlistade arter
- 83-Restaurering av svämplan
- 84-Återmeandring
- 85-Öppnande av invallningsområde
- 86-Övriga biotopförbättrande åtgärder
- 87-Övrig hydrologisk restaurering

Sökt bidrag*

?

Beviljat
bidrag

?

Förvaltning av resultat efter projektiden*

Dessa åtgärder ska man kunna söka
90% i bidrag till

⏪ Avbryt

⏴ Spara

LONA-Våtmarker 2018-2020

- [LONA-förordningen](#) med revideringar* gäller
- Länsstyrelserna ska bedöma projekts bidrag till syftet med våtmarkssatsningen
- Vägledning kommer...

Fortfarande oklart om det går att söka 2020

*Förordning (2003:598, 2017:1340) om statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt.

LONA-Våtmarker 2018-2020

Bidragstak?

- Inget bidragstak inom ordinarie LONA. Ansökningstryck och tilldelning styr – för våtmarks-LONA väntar vi på vägledning
- Max 90% av projektets totalkostnad.

Bidragstak för vm inom LBU: 2,5 Mkr (200 Tkr/400 Tkr/ha) för våtmarker och dammar respektive 1 Mkr (förbättrad vattenkvalitet). 50/90/100% beroende på placering och förväntad effekt och om nitratkänsligt område eller inte. Minst 30Tkr i mer i total kostnad. LOVA: Max 90%/80%

LONA-Våtmarker 2018-2020

Påbörjade åtgärder enligt LONA-förordningen

4 §/Träder i kraft I:2018-01-16/

Vid beräkningen av kostnaden för projektets bidragsberättigade åtgärder, får kostnader för åtgärder som avses i 1 § 8 och som har påbörjats innan länsstyrelsen har beslutat att ge stöd inräknas trots 3 § 2 a. Bidraget får dock inte täcka sådana kostnader. Förordning (2017:1340).

Tolkning: Du får räkna påbörjat arbete som medfinansiering men får inte bidrag för det? Kollas upp

Stödform	Belopp (2018)*	Syfte	Prio	Ex åtgärder	Utbetalning
LBU miljö investering våtmarker för biol. Mfd	Max 2,5 Mkr (200/400 Tkr/ha) 50/90/100 %**	Bevara biologisk mångfald	25 procent av Lst budget. Ffa större våtmarker men även de som generellt bidrar till vatten i odlingslandskapet. Ej för bevattning.	Anlägga våtmarker och dammar för biologisk mångfald	Man måste ansöka om utbetalning och först när man haft utgifter. Ansökan 2018 – prel utbet december 2018.
LBU miljö investering våtmarker för bättre vattenkvalitet	Max 2,5 Mkr (200/400 Tkr/ha) 50/90/100 %**	minska kväve och fosforutsläpp från åkermark	60 procent av Lst budget. Ej för bevattning. >30 Tkr	Anlägga våtmarker och dammar för förbättrad vattenkvalitet	Man måste ansöka om utbetalning och först när man haft utgifter.
LBU miljö ersättning Skötsel våtmarker	4000 kr/ha + markersättning 1000 kr/3000 kr/ha**	förbättra anlagda våtmarker och dammar	>1 Tkr, anlagd eller restaurerad, av Lst godkända våtmarker	<ul style="list-style-type: none"> • Skötsel och underhåll av våtmark/damm • Underhålla dammvallar, brunnar mm så att funktionen består • Ta bort igenväxningsvegetation 	Man måste ansöka om utbetalning varje år.
LOVA	90%/80% av totalkostnad¤	minska belastning av näringsämnen i kust- och inlandsvatten	Åtgärder mot övergödning i vattendrag, sjöar och havet (miljögifter från fritidsbåtar)	<ul style="list-style-type: none"> • VA-projekt - ex VA-planer, VA-åtgärder, rådgivning, inventering. • Vattenrelaterade projekt i eller vid rinnande vatten och sjöar: ex tvåstegsdiken, dikesrensning eller restaureringsprojekt. 	Max 75% får betalas ut i förväg. Utbetalningen fördelas över åren i fleråriga projekt. 25% utbetalas när slutrapporten godkänts och beslut fattats om godkänt projekt.
LONA Våtmarker	90% av totalkostnad#	stärka landskapets förmåga att hålla kvar och balansera vattenflöden eller öka tillskottet till grundvattnet.	Syftet är viktigt samt rätt våtmark på rätt plats, se NVs webb . Vägledning på gång...	<ul style="list-style-type: none"> • Restaurering och anläggande av våtmarker. • Förberedelsearbete inför restaurering eller anläggande av våtmarker 	Se LOVA

* Gäller alla utom LBU Skötsel vm (2017), **Beror på placering mm, ¤ Beror på förväntad effekt mm, #Vägledning väntar... Se i övrigt sammanställning med försök till jämförelser av stöden inom LBU, LOVA och LONA våtmarker.

Länsstyrelsens organisation och arbete

- Våtmarkssamordnare

Rekrytering pågår. Ska hålla ihop våtmarksgrupp, ansvara för våtmarks-LONA mm, resurs för sökande aktörer ”över stödgränserna”, rätt ansökan i rätt stöd

- Våtmarksgrupp

Representanter för ffa Landsbygdsavdelningen, Vattenavdelningen och Naturavdelningen som får granska ansökningar ur alla aspekter, stödja våtmarkssamordnaren

- Underlag delvis framtaget Grundvattenbildning svår fråga i länet (mkt lera).

Publikt underlag om våtmarker från Länsstyrelsen (2018-02-02)

[Geodatakatalogen](#) Sök på våtmark

LstO Historiska våtmarker 1800-talet

LstO Historisk våtmark från jord- och bergartskartan

NV Våtmarksinventeringen, VMI (Extern)

Tillhörande rapporter

Rapport 2008:96 – Kartläggning av historiska våtmarker [beställ här](#)

Rapport 2004:17 - Historiska Våtmarker [beställ här](#)

Mer är på gång!

Förslag på projekt i olika stöd

- Ta fram våtmarksplaner för en eller flera kommuner (LONA)
- Underlag för ansökan om ändrad vattendom (LONA)
- Förstudie våtmark (LONA), anläggande våtmark (LBU el LONA), kombinerat med LOVA-åtgärder
- Åtgärder för minskat läckage till jordbruksåar (fokus våtmarker i LONA + andra åtgärder i LBU och LOVA)

Våtmarkssatsningen

Läs mer

[LONA-bidraget NV](#)

[LONA-bidraget Lst](#)

[Våtmarkssatsningen](#)

[Kunskapsunderlag om våtmarker](#)

[Rätt våtmark på rätt plats](#)

Kontakt Naturvårdsverket

Eva Amnéus Mattisson, projektledare

*[eva.amneus-
mattisson@naturvardsverket.se](mailto:eva.amneus-mattisson@naturvardsverket.se)*

010-698 16 46

Inkomna frågor och synpunkter

- 1. Hur löser man ansökningar och administration för projekt/organisationer som sträcker sig över kommungränser. Är det ok att hantera det via en kommun och ansökan? **LST: JA. Hör av er till oss så löser vi operationen i LONA-registret**
- 2. För våtmarker i jordbrukslandskapet finns stöd genom landsbygdsprogrammet. För kommuner finns redan möjlighet genom LOVA-stöd? Jämför de olika våtmarksstöden med varandra och berätta om skillnader och hur det är tänkt att respektive stöd ska utnyttjas. **LST: Se tabell i denna presentation samt separat pdf (skickas ut med anteckningarna).**

Inkomna frågor och synpunkter

3. Går det att få bidrag för skötsel av våtmarkerna genom LONA-bidraget? Finns exempel på dammar som anlagts av kommunen men vars skötsel sedan nedprioriteras. **LST: Nej inte till löpande skötsel. Det finns ett stöd inom LBU för det.**

4. Vi har tidigare märkt att våtmarksinitiativ fallit på en omständig process där personer som sitter med ansvar för bidragshandläggning och olika prövningar inte är samordnade. Upplevelse av dåligt bemötande. Viktigt att hela myndighetskedjan fungerar. **LST: Vi hoppas att våtmarkssamordnaren tillsammans med våtmarksgruppen kommer att innebära en bättre hantering av våtmarksärendena.**

Inkomna frågor och synpunkter

5. Projekt som innebär att utföra konkreta åtgärder (bygga våtmarker) som pekats ut i tidigare utförda utredningar bör prioriteras. **LST: Ja vi håller med. Se underlag i denna presentation.**

Fler frågor ses i utskickade mötesanteckningar. Se dessa. Ambitionen är att publicera en lista med frågor och svar på webb-platsen. Återkommer där (också).

